

Het belang van fietsroutes

Zoals wij in een eerder schrijven aan de lokale afdeling van de Fietsersbond al aangaven zijn wij ons ook bewust van het belang van de duurzame instandhouding van het fietsnetwerk en zoeken wij – samen de gebiedsbeheerders – naar oplossingen. Uw brief vraagt naar onze mening om een aanpak in twee sporen. In het eerste spoor gaan we op zoek naar de wijze waarop we om moeten gaan met prangende situaties op fietspaden waar er nu al sprake is van overlast ten gevolge van verstuiving. Concreet gaat het hierbij dan om de Blijdensteinsweg (Bergen) en Kattendel (Bloemendaal). In het tweede spoor zullen wij bezien waar op lange termijn knelpunten kunnen ontstaan en hoe daar oplossingen voor te vinden.

Blijdensteinsweg

Voor wat betreft de Blijdensteinsweg hebben PWN en SBB de mogelijkheden onderzocht van alternatieve fietsroutes. Er is voor gekozen om eerst deze verkenning te doen om daarmee een overzicht te krijgen welke varianten binnen de N2000 voorwaarden gerealiseerd kunnen worden. Varianten die niet binnen de voorwaarden passen, kunnen niet gerealiseerd worden. Uit oogpunt van effectiviteit is daarom gekozen voor een verkenning naar mogelijkheden waar uiteindelijk één variant uit naar voren gekomen is.

Op deze variant is inmiddels door een onafhankelijk adviesbureau in opdracht van PWN en Staatsbosbeheer ook al een passende beoordeling uitgevoerd. Aan ontwikkelingen in een Natura 2000 gebied zijn strikte voorwaarden verbonden. De passende beoordeling is een verplichte beoordeling bij projecten of plannen in of in de omgeving van Natura 2000 gebieden. Deze beoordeling evalueert of projecten of plannen al dan niet mogelijk significante effecten hebben op beschermde soorten en habitattypes in die gebieden.

Deze variant is ook besproken met de lokale afdeling van de Fietsersbond. Omdat deze variant in de ogen van de Fietsersbond niet de recreatieve beleving biedt van de huidige route, is de Fietsersbond met nog vijf andere varianten gekomen. Deze varianten worden momenteel onderzocht en op 26 januari 2023 is het resultaat hiervan door SBB/PWN besproken met de lokale afdeling van de Fietsersbond. Ondertussen wordt er ook gewerkt aan het in beeld krijgen van de kosten van de variant die juridisch getoetst is. De variant wordt vanzelfsprekend ook getoetst op de bruikbaarheid en kwaliteit voor de regionale fietsers. De beheerders willen daarover graag in gesprek met de gebruikers om ideeën rond het versterken van de beleefbaarheid van het landschap met elkaar te bespreken.

Kattendel

Het project NoordWest Natuurkern is in 2012 geïnitieerd door 5 windsleuven te maken in de buitenste duinenrij om daarmee de achterliggende duinen te reactiveren. De strandslag Kattendel is indertijd verlegd naar de meeste zuidelijke windsleuf. Om de strandslag bereikbaar te houden is het fietspad behouden, toentertijd op nadrukkelijk verzoek van gemeente Bloemendaal en de fietsersbond. De verwachtingen bij de voorbereidingen voor dit project waren bij alle deskundigen dat de verstuiving door de windsleuven zo'n 3 tot 5 meter per jaar zou zijn. Dit was afgeleid uit de ontwikkelingen van windsleuven bij Heemskerk. De werkelijke ontwikkelingen in de Noordwest Natuurkern zijn echter heel anders: de zandlobben achter de windsleuven groeien hier met zo'n 30 meter per jaar.

De beoordeling van deze ontwikkeling vanuit natuur is heel erg gunstig; het gewenste habitatype "Witte duinen" kan volop geactiveerd worden. Voor de zeeverende functie van de duinen is het groeien van het duinlichaam ook heel positief gezien de zeespiegelstijging door klimaatverandering. Hoogheemraadschap van Rijnland is dan ook erg enthousiast over het project en ziet het als voorbeeld voor toekomstbestendige kustbescherming (zacht waar het kan, hard waar het moet). Het fietspad wordt echter steeds meer ondergestoven en weggevaagd in het veranderende landschap.

PWN heeft tot november 2021 het fietspad in het toeristenseizoen toegankelijk gehouden, door te vegen en ook het fietspad steeds op te hogen. Ook is in de afgelopen jaren op vele manieren gekeken naar alternatieven om het fietspad zandvrij te houden. Echter de stormen van januari / februari 2022 waren zo hevig met zodanige grote hoeveelheid zandsuppletie dat schoonvegen niet meer mogelijk is en het fietspad gestremd is. In de huidige fietsinfrastructuur blijft strandslag Kattendel echter per fiets bereikbaar via Parnassia. Deze (om)weg gaat nog steeds door het duingebied.

Rol provincie en terreinbeheerder

De provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor het opstellen van de Natura-2000 beheerplannen in de provincie. Vanuit de verantwoordelijkheid die de provincie heeft om het Natura 2000 gebied in stand te houden onderschrijven wij het belang van deze dynamisering en zijn blij dat de verstuiving succesvol verloopt.

Staatsbosbeheer is eigenaar van de fietspaden binnen de Schoorlse duinen. Het beheer van de fietspaden in het gebied in het Noord-Hollands Duinreservaat en in Zuid-Kennemerland, heeft de provincie overgedragen aan de gebiedsbeheerder PWN. De regie voor het oplossen van vraagstukken rond het gebruik ligt bij de beheerder, maar voor beleidsmatige aspecten in het vraagstuk neemt de provincie haar verantwoordelijkheid.

Wij spannen ons in om voor de doorgaande (vakantie-, recreatieve- en dagelijkse) fietser de verschillende landschapstypen beleefbaar te houden én een goede doorgaande verbinding op de hoofdroutes in stand te houden. Dat beleefbaar houden is daarbij wel ondergeschikt aan het belang van de instandhouding van de flora en fauna en het toegankelijk maken van kwetsbare natuur voor bezoekers is dan ook aan voorwaarden verbonden. De mens verstoort door zijn aanwezigheid nu eenmaal de natuur en ook hier is het zoeken naar een juiste balans.

Voor de fietspaden die onderdeel zijn van het regionale netwerk bestaat binnen Uitvoeringsregeling natuur- en landschapsbeheer Noord-Holland (SVNL) een voorzieningenbijdrage voor de beheerders van deze paden, en zijn er mogelijkheden vanuit de subsidieregeling Kleine Infrastructuur. Die staat in principe ook open voor terreinbeheerders, mits aanpassingen verbeteringen aan de voorwaarden voldoen en het fietspaden zijn op het regionale fietsnetwerk dat door GS is vastgesteld. Wij denken dan ook graag mee met de beheerders in dit gebied om gezamenlijk tot een goede balans te komen tussen de natuur, recreatie en bereikbaarheid.

Het beleidsmatige aspect van onze verantwoordelijkheid komt naar voren in het eerder genoemde tweede spoor waarin we analyseren waar in de toekomst mogelijk nieuwe situaties van overlast kunnen ontstaan. De eerste resultaten van deze analyse worden in februari 2023 verwacht.

Participatie en overleg

Vanuit ons college zijn de portefeuillehouders mobiliteit, recreatie en natuur met elkaar in overleg teneinde het vraagstuk zoals beschreven in deze brief met elkaar te bespreken. Wij willen daarna ambtelijk en bestuurlijk met u in overleg om de uitkomsten hiervan met elkaar te bespreken. Ons secretariaat heeft hiertoe inmiddels met u een afspraak ingepland.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

Deze beslissing is namens Gedeputeerde Staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast

Kopie aan Provinciale Staten, p/a boheemenm@noord-holland.nl

Provincie Noord-Holland
College van Gedeputeerde Staten (GS)
Afschriften aan leden van Provinciale Staten, p/a [REDACTED]
Bergen 11 januari 2023

Geachte voorzitter en leden van GS,

Allereerst wensen wij u een goed nieuw jaar!

Met deze brief willen wij (Fietzersbond, Fietsplatform, NTFU en ANWB) onze zorgen aan u overbrengen over de gevolgen van de duingroei (en natuurplannen in bredere zin) voor fietspaden. Al tijden zijn wij in gesprek met uitvoerende organisaties als Staatsbosbeheer en PWN, maar zij verwijzen naar de provincie als eigenaar en beleidsmaker. Als organisaties verzoeken we u om komende natuurplannen en ook iedere ingreep expliciet te toetsen aan het belang van natuurvriendelijke vormen van recreatie. Concreet verzoeken wij u volwaardige, befietsbare alternatieven te ontwikkelen, omdat bestaande fietspaden niet meer te handhaven zijn door natuuropgaven.

Graag lichten wij dit toe.

Fietspaden en natuur kan samen, maar dreigt mis te gaan

Fietsen is gezond, prettig, en goed voor het klimaat. Veel mensen genieten per fiets van het prachtige landschap in bos en duin tussen Camperduin en Wijk aan Zee. Het fietspad door de duinen maakt onderdeel uit van de LF Kustroute, het Nederlandse deel van de EuroVelo 12 North Sea Cycle Route, en is zeer geliefd bij (internationale) fietsvakantiegangers. Tevens is het fietspad opgenomen in het regionale fietsknooppuntennetwerk.

Het netwerk van fietspaden is ook zeer belangrijk voor bewoners en bezoekers, maar ook alle ondernemers in onze dorpen, zoals verhuurders van fietsen, de winkeliers, de horeca en de verhuurders van accommodaties. Gelijktijdig vinden er zandverstuivingen plaats. Natuurbeheerders hebben deze opgewekt door bomkap, helm weghalen en kerven graven. Met ernstige gevolgen voor de veiligheid en toegankelijkheid van fietsers (en wandelaars). Opdrachtgever van deze uitvoerende organisaties is de provincie, dit beleid is vastgelegd in natuur(beheer)plannen die aflopen in 2023.

Het gaat nu al mis bij de Blijdesteinseweg

Deze ingrepen hebben rampzalige gevolgen voor het fietsnetwerk. Een enorme zogeheten stuifduin bedreigt het fietspad Blijdesteinseweg tussen Bergen en Schoorl aan Zee. Ook het fietspad en de strandopgang Kattendel bij Bloemendaal is niet meer berijdbaar. Er worden nu plannen voorbereid voor verstuiving op andere plekken in ons duingebied, waardoor ook bij andere fietspaden zoals de Dr. Van Steijnweg, de Verspyckweg en de Woudweg ontoegankelijk dreigen te worden. Hierdoor wordt het netwerk van recreatieve fietsroutes gehalveerd. Nu hebben fietsers de keuze tussen 2 routes van noord naar zuid. Als één daarvan vervalst, halveert dit de kwaliteit; alle fietsers zouden op de ene overgebleven route worden gepropt, terwijl de hoeveelheid (recreatieve én utilitaire) fietsers almaar groeit. Het wordt dan filefietsen met ernstige gevolgen voor de fietsveiligheid.

Maar er liggen ook kansen

Dit is dé kans om te zorgen voor een toekomstbestendige duin met ruimte voor zowel de mens als natuur. Fietsers en wandelaars komen namelijk om van de natuur te genieten, ~~maar ook om~~ naar het strand te gaan of gaan na werk met een kleine, groene omweg naar huis. Juist met een aantrekkelijk netwerk van fiets- en wandelroutes krijgen we ook meer mensen uit de auto, op de fiets. Met de bekende voordelen voor klimaat, natuur en stikstofvermindering

tot gevolg. Maar het zorgt ook voor het verbeteren van zowel de fysieke als mentale gezondheid van bewoners en omwonenden in de regio.

Bredere blik is nodig

De Provincie heeft eerder het stimuleren van fietstoerisme als doel geformuleerd in het beleidsplan “perspectief Fiets”, aangenomen in 2019. Huidige beheersplannen en een mogelijke verlenging ervan zijn hiermee in tegenspraak. Ook wij als organisaties willen het fietsen op alle fronten verbeteren in Noord-Holland; dit staat door de bestaande en nieuwe natuurplannen (effectief een halvering van het recreatieve netwerk) sterk onder druk. In nieuwe beheersplannen moet het behoud van een robuust recreatief netwerk worden gegarandeerd.

In voorgaande natuurplannen wordt niet gerept over recreanten en het belang van hun routes. De samenwerkende organisaties vinden dat het evalueren van de oude natuurplannen moet geschieden door een onafhankelijk bureau. Bij de evaluatie moeten maatregelen en nieuwe beleidsplannen worden getoetst aan effecten op recreatieve netwerken. Ze vinden zandverstuivingen alleen toelaatbaar, als er de garantie is, dat een fietspad niet verzand of er volwaardige, befietsbare alternatieven worden aangelegd. Ook dienen subsidies aan natuurmaatregelen alleen toegekend te worden als deze het recreatieve netwerk niet beschadigen. En bij nieuwe beheersplannen moet het belang van (duurzame) recreatie expliciet worden opgenomen en uitgewerkt.

Alternatieven liggen klaar voor het fietspad Blijdensteinsweg

Er zijn zat alternatieven te bedenken die zorgen voor een even fijnmazig fietsnetwerk én zelfs de kans om het beter te maken voor natuur én voor fietsers! Zorg nu voor een pas op de plaats en ga aan de slag voor het behoud van het fijnmazige fietsnetwerk. Bij de fietspaden Kattendel en Blijdensteinsweg zou het vastleggen van het stuifduin als optie moeten worden overwogen. Voor de Blijdensteinsweg heeft de lokale afdeling van de Fietsersbond vijf varianten getekend voor het versterken van de natuur én recreatie.

Een oplossing bestaat uit het ontwikkelen van iconische nieuwe fietsbruggen! In Belgisch Limburg zijn hier mooie voorbeelden van te vinden; je fietst daar letterlijk tussen de boomtoppen en dwars door een vijver. Hiermee wordt niet alleen de fijnmazigheid van het netwerk beschermd, maar het versterkt de aantrekkelijkheid en karakter van het gebied, de recreant wordt als het ware één met het stuifduin. Een investering die zich maatschappelijk meermaals terugverdiend en die wij graag toelichten.

Participatie en overleg

Wij verzoeken om een serieus gesprek over een volwaardig, befietsbaar alternatief. Een traject waarbij de bewoners van het aangrenzende gebied worden gehoord, voordat een volgend beheersplan wordt vastgesteld. Daarnaast verzoeken wij om een toelichtend gesprek met de politiek verantwoordelijke gedeputeerde[n].

Met bezorgde groet,

Mede namens ANWB, Fietsplatform, wielersportbond NTFU en Fietsersbond Bergen,

Beleidsadviseur Ruimte & Mobiliteit bij de Fietsersbond

Provincie Noord-Holland

Aan de leden van Provinciale Staten

Per mailadres: Statengriffie@noord-holland.nl

Afschrift aan Gedeputeerde mevr. E. Rommel en aan verkenner

Utrecht 30 maart 2023

Betreft: Behoud recreatieve fietsroutes door de duinen in combinatie met natuurontwikkeling

Geachte leden van Provinciale Staten,

Wij feliciteren u van harte met uw (nieuwe) positie als Statenlid en wensen u veel succes en werkplezier in uw volksvertegenwoordigende functie! Graag vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Ingrepen in de Noord-Hollandse duinen zorgen nu én in de toekomst voor enorme zandverstuivingen. In de Kennemerduinen (Kattendel) en Schoorlse duinen (Blijdesteinseweg) leidt dit momenteel tot verzanding van fietspaden. Fietsersbond, Fietsplatform, ANWB en NTFU maken zich zorgen rondom de belangen van recreatie en bijbehorende netwerken. Grijp uw kans en waarborg het recreatieve fietsnetwerk door de duinen in het collegeakkoord.

Hoe u dit kunt doen lichten wij graag toe:

De provincie heeft het stimuleren van fietstoerisme als doel geformuleerd in meerdere beleidstukken waaronder het beleidsplan 'Perspectief Fiets' (2019) en Actie Agenda Actieve Mobiliteit (2022). Nu is de mogelijkheid om hier écht uitvoering aan te geven. Ook wij als organisaties willen het fietsen op alle fronten verbeteren in Noord-Holland; dit staat door de bestaande en nieuwe natuurplannen (effectief een halvering van het recreatieve netwerk) sterk onder druk. In nieuwe beheersplannen moet het behoud van een robuust recreatief netwerk gewaarborgd worden. Natuurontwikkeling en recreatie kunnen namelijk prima samengaan.

Belangrijke overwegingen bij bovengenoemde voorbeelden:

- Het tracé is onderdeel van de populaire LF Kustroute (internationale North Sea Cycle Route - EuroVelo12)
- Fietsommetjes voor zowel bewoners als recreanten belangrijk zijn in het kader van gezondheid, klimaat en ruimtegebruik
- De bereikbaarheid van het gebied per fiets en de natuurstranden in het specifiek

Wij bepleiten de bestaande fietsinfrastructuur door de Hollandse duinen te behouden.

Dat betekent wat ons betreft het volgende:

- Zandverstuivingen toelaatbaar zijn, als er de garantie is dat er volwaardige, befietsbare alternatieven worden aangelegd. Concreet: de Blijdesteinseweg wordt niet afgesloten, tenzij een nieuw tracé wordt aangelegd op hemelsbreed minder dan 1 km afstand van het huidige fietspad met dezelfde belevingswaarde
- Bij nieuwe natuurbeheersplannen het belang van (duurzame) recreatie en bijbehorende netwerken expliciet opgenomen en uitgevoerd wordt.
- Natuurontwikkelingen plaats vinden binnen de grenzen van recreatieve belangen.
- Maatwerkoplossingen ter hand worden genomen en afsluiting van fietspaden wordt voorkomen. Concreet: bij Kattendel verplaatsbare lichte "kluunmatten" aan leggen om te voorkomen, dat juist de strandopgangen die alleen wandelaars en fietsers kunnen bereiken, ontoegankelijk worden

Wij vragen u de regie te nemen en het recreatieve fietsnetwerk in de duinen te borgen. Neem de bescherming van wat er ligt mee in het collegeakkoord, geheel in lijn is met de Provinciale beleidsvisie op gebied van fietsen en recreatie, én controleer deze vervolgens.

Graag maken wij verder kennis en gaan wij met u in gesprek over het (recreatieve) fietsen in de duinen en de fietsbelangen in de provincie in bredere zin. Samen komen we namelijk verder dan alleen!

Met vriendelijke groet namens,
Landelijke, regionale en lokale vertegenwoordigers van,
Fietsersbond, Wielersportbond NTFU, Fietsplatform en ANWB,

René Rood (Fietsersbond Haarlem en regio, haarlem@fietsersbond.nl)
Jonathan Weegink (ANWB regiomanager Noord-Holland, jweegink@anwb.nl)

Bijlage: onze brief d.d. 11-01-2023 aan Gedeputeerde Staten en het bijbehorende antwoord.